

Filitalia, de vereniging voor verzamelaars van postzegels van Italië en gebieden, Vaticaan en San Marino, is door ere-lid Leo van der Meer opgericht op 25 oktober 1997. K.v.K. Rijnland nr. 28077878. Het verenigingsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december; opzeggingen vóór 1 oktober. Contributie: € 15 per jaar, over te maken op rekening IBAN NL17 RABO 0346 8193 69 t.n.v. Filitalia. Contributie buitenland: € 20 per jaar. Dit blad verschijnt vier keer per jaar. Losse nummers € 4,00

ISSN 2211-5048

www.filitalia.nl

Jaargang 28, september 2025, nummer 3

EEN PAKKETKAART UIT DE REPUBBLICA SOCIALE

De Repubblica Sociale Italiana van Mussolini had koning Victor Emanuel III wegens “verraad” in de ban gedaan en op alle nog in gebruik zijnde postzegels werd zijn afbeelding met de naam van de nieuwe fascistische staat overdrukt. Ook de pakketkaarten ontsnapten niet aan een drieregelige overdruk. Veel van deze kaarten zijn er door de korte levensduur van deze staat niet gebruikt en een liefhebber moet flink met zijn betaalpaspas zwaaien om er een aan te kunnen schaffen. In dit nummer veel meer over dit Back of the Book-gedeelte van ons verzamelgebied.

- IN DIT NUMMER
- WAT MAAKT BACK OF THE BOOK ZO INTERESSANT?
- ITALIAANSE TRANSPORTONDERNEMINGEN EN HUN PERFINS
- IN MEMORIAM – ALEC BREUNESSE
- INTERI POSTALI – DE KOLONIËN

Vergeet U niet om voor 1 oktober uw contributie te betalen?

WAT MAAKT “BACK OF THE BOOK” ZO INTERESSANT?

Vincent Prange

Met back of the book worden postzegels bedoeld die zich in het achterste deel van een catalogus bevinden. Dat zijn in ons gebied de vagliazegels voor betalingen per post, zegels voor postidentiteitskaarten en ook de Recapito Autorizzato-zegels, uitgegeven om brieven mee te frankeren die verzonden werden via de door de Italiaanse post erkende koeriersdiensten. In deze beschouwing neem ik niet de expresse zegels mee, want die zijn soms onderdeel van een gewone serie (en ik heb daar niet zoveel materiaal van).

De gestempelde zegels zijn – zeker bij de koloniën – in het algemeen vrij schaars. Maar het wordt pas echt bijzonder als de zegels zich op een echt gelopen stuk bevinden. Over dat echt gelopen hoeft je bij back of the Book-zegels niet al te druk maken. Geen enkele filatelist heeft expres ongefrankeerde enveloppen op de bus gedaan om op die manier een portzegel gestempeld te bemachtigen.

Ik ken echter één uitzondering. Bij de eerste postvlucht Genova-Roma in 1926 zijn veel te laag gefrankeerde poststukken op de bus gedaan omdat de afzender op die manier van een aankomststempel (op het portzegel) verzekerd wilde zijn.

Om te laten zien hoe moeilijk het is om echt gelopen stukken van de categorie back of the book te verwerven geef ik u afbeeldingen van stukken uit mijn verzameling koloniën met daarbij mijn commentaar. Veel lees- en kijkplezier!

A.O.I.

In 1938 verschenen de eerste postzegels van A.O.I, die de koloniën Somalia, Libia en Eritrea verenigde. Veel plezier beleefde men niet aan deze mooie plaatjes-zegels, aangezien de Afrikaanse koloniën al in begin 1941 grotendeels verloren gingen en de postverbindingen toen verbroken werden. Wel verschenen er nog twee portseries, maar van de eerste serie – de met A.O.I. overdrukte portzegels van Italië is maar één brief met de zegels van 25c en 50c bekend. De andere waarden zijn waarschijnlijk helemaal nooit gebruikt.

De tweede serie verscheen pas aan de filatelistische loketten in Rome in 1942 toen Italiaans Oost-Afrika allang verloren was gegaan. Dit geldt ook voor twee militaire zegels, waarvan de voorraad grotendeels werd verbrand toen de Engelsen in aantocht waren.

Toch kan ik u nog een paar dingen laten zien, die in de categorie Back of the Book thuis horen. Ik heb namelijk twee labels die aan monsterzakjes zonder waarde zaten vastgeniet. Bij gebrek aan pakketzegels zijn ze allebei aangetekend gefrankeerd met L.1,35 aan gewone zegels.

Beide labels met het monsterzakje zijn in 1939 en 1940 verzonden door Valentino Salvo, poste restante in Harrar naar signor Beniamino Salvo in Milaan. Helaas zaten de monsterzakjes niet meer vast aan de labels anders had ik misschien aan de inhoud wel geroken dat er koffiebonen in hadden gezeten! (Ik gok maar wat). Heb ik nog iets verder van A.O.I. ?

Jawel, een brief mede-gefrankeerd met een kinderspeelgoed-postzegel waarvan ik u ook nog een compleet velletje kan tonen. Je moet toch wat met zo'n kleine verzameling...

EGEO

Egeo is eigenlijk geen kolonie, want deze eilandengroep voor de kust van Turkije was al eerder bij een internationaal verdrag van Locarno aan Griekenland toegewezen. Maar ja, Italië had de Egeïsche eilanden nu eenmaal bij het uiteenvallen van Ottomaanse Rijk in 1922 eerlijk ingepikt. Om de eilanden aan Mussolini te ontworstelen was helaas een tweede wereldoorlog nodig. Veel back of de book is bij de Egeo niet te beleven. In 1934 werden zowel een pakketpost-serie en als een segnatasse-serie uitgegeven. Pakketposthalfjes waren vrij makkelijk te vinden op het deel van de pakketkaart dat door de afzender mocht worden gehouden en waar de rechterhelft van het pakketzegelpaartje op was geplakt en afgestempeld. Deze strookjes werden regelmatig voor zo'n 25 Euro op eBay aangeboden, maar de laatste jaren zie ik ze steeds minder. Portzegels als strafport op brief zijn uiterst moeilijk te vinden. Om de waarheid te zeggen heb ik ze nog nooit gezien. Zelfs in de beroemde collectie van Valter Astolfi, die in 2022 bij David Feldman onder de hamer ging, zat niet zo'n brief.

In de tweede wereldoorlog waren de gewone frankeerzegels op sommige plaatsen van Egeo bijna op en toen zijn deze portzegels als noodfrankering gebruikt. Ik heb zo'n brief verzonden vanaf Aeroporto 806, vliegveld Gadurrà bij Lindos. Afzender Maarschalk Massotti, frankeerde de brief met een 5c zegel van de gewone frankeerserie en vulde dit aan met een 20c. portzegel.

Verder nog wat van dit eiland? Jazeker, een internationale antwoordcoupon (Coupon-Reponse) ter waarde van 30, afgewaardeerd naar 25 Reichspfennig, gekocht in Wenen op 2.9.1941. Blijkbaar verzonden in een brief aan een Duitser op Rhodos, getuige het aankomststempel raccomandato 2.8.41, de datum waarop de coupon ten gelde werd gemaakt. Een mooie aanwinst in mijn verzameling vind ik zelf.

Eritrea

Hier is meer te beleven en kan ik dus ook meer afbeelden. In deze kleine, oudste Italiaanse kolonie aan de Rode Zee (Mar Rosso) werd in 1883 een postkantoor ingericht dat pas in 1885 tot een volwaardig postkantoor promoveerde. Hier konden niet alleen brieven naar Italië worden afgegeven, maar ook pakketten. Voor de frankering werden Italiaanse zegels en pakketkaarten gebruikt. Pas in 1903 werden de eerste Italiaanse portzegels overdrukt voor gebruik in Eritrea en in 1916 volgden de pakketpaartjes. Overdruchte zegels voor postwissels verschenen in 1924 en in 1939 werd het Italiaanse 10c. zegel Recapito Autorizzato met de naam ERITREA overdrukt.

Als poststempel werd in het begin het nummerstempel 3862 gebruikt en een klein rondstempel Massaua (Mar Rosso).

Ik begin meteen maar met een van mijn meest zeldzame zegels. In een partijje van niks vond ik een postbewijszegel, waarvan de rechter benedenhoek ontbrak. Toch koester ik dit zegel als een van mijn belangrijkste vondsten want dit zegel is met het balkstempel 3862 van hoofdstad Massaua van Eritrea afgestempeld en daarmee bewijs dat al heel vroeg met postbewijzen in de eerste Italiaanse kolonie werd gewerkt.

Ook heb ik een vrij onooglijk stukje bedrukt papier gevonden met het stempel Massaua Mar Rosso uit 1887. Dit "kaartje" was voor de afzender als bewijs dat hij een pakketje had afgegeven voor Commandante Rossi in Macerata (dat mooie stadje in de Marken) en voor de verzending 30 centesimi had betaald. Ook heb ik 2 volledige, gebruikte Italiaanse pakketkaarten met een voorgedrukte zegel van 75 centesimi. De eerste kaart met het stempel Massaua 10 Feb. 1888 was voor het pakket nr. 9109, een bundel (involto) bevattende een katoenen tapijt, 3 pijlpunten en 1 schelp van een steurvis. Bijzonder! Dit pakket van Majoor Cesare Bertoni van de derde Genietroepen is verzonden aan Elisabetta Millefiorini (Duizendbloem) in Rome (zie bovenste kaart volgende pagina). De tweede kaart is afgestempeld 14 APR.1888 en heeft een etiketje met het nummer 9350, waaruit ik

concludeer dat in 2 maanden tijds er ongeveer 250 pakketten vanuit Massaua zijn verstuurd. Dit pakket bevatte koffie en was bestemd voor Enrico Ghezzi, lid van de koninklijke Senaat in Rome (zie tweede kaart op deze pagina).

AMMINISTRAZIONE DELLE POSTE (Mod. 211) AMMINISTRAZIONE DELLE POSTE SERVIZIO DEI PACCHI

N. _____ di arrivo.

DIRITTI DI CUI È GRAVATO IL PACCO

Diritti postali L. _____

di dazio consumo » _____

Totale L. _____

Consegnato il pacco al destinatario il _____

DA RIEMPIRE DAL MITTENTE

Si spedisce un involto (pacco, rotolo, cartone, involto, cartella)

Contenuto: caffè, cotone, stoffe, pasta, merino, 1 conchiglia

Nome, cognome, condizione e domicilio del destinatario: Elisabetta Melliziorini

Via Ripetta N. 9. 2° p.

Luogo di destinazione: Roma Provincia: Roma

Nome, cognome, condizione e domicilio del mittente: Claudio Bentari fur. magg. 3° Genio

Peso verificato del pacco Grammi: 9,109

Pacchi postali: 9,109

Massaua (Mar Rosso)

All'Ufficio di: Roma

Provincia di: Roma

(*) Ufficio o collezione di La quale che deve distribuire il pacco.

AMMINISTRAZIONE DELLE POSTE (Mod. 211) AMMINISTRAZIONE DELLE POSTE SERVIZIO DEI PACCHI

N. _____ di arrivo.

DIRITTI DI CUI È GRAVATO IL PACCO

Diritti postali L. _____

di dazio consumo » _____

Totale L. _____

Consegnato il pacco al destinatario il _____

DA RIEMPIRE DAL MITTENTE

Si spedisce un pacco postale (pacco, rotolo, cartone, involto, cartella)

Contenuto: caffè

Nome, cognome, condizione e domicilio del destinatario: Ghezzi Enrico

Senato del Regno

Luogo di destinazione: Roma Provincia: "

Nome, cognome, condizione e domicilio del mittente: Ghezzi - Poste - Massana

Peso verificato del pacco Grammi: 2600

Pacchi postali: 9,350

Massaua (Mar Rosso)

All'Ufficio di: Roma

Provincia di: Roma

(*) Ufficio o collezione di La quale che deve distribuire il pacco.

Verder laat ik u twee pakketstrookjes zien met pakketzegeltjes met Eritrea opdruk en een knipsel met een Recapito-zegel.

Ik sluit af met een brief en een kaart, die in Eritrea zijn beport met de met ERITREA overdrukte portzegels van Italië.

Dit was het wel zo'n beetje voor Eritrea. Tijd om te gaan kijken wat Ethiopië voor ons in petto heeft!

Ethiopië

Ik blijf even bij de pakketkaarten want ik heb ook nog een heel bijzonder exemplaar. Het is namelijk een kaart die met toestemming van de Poste d'Italia speciaal gedrukt is voor de Spera-Unione Cooperativa te Milaan. Op de kaart is ook nog een aantekenstrookje geplaatst dat ook al speciaal voor deze coöperatie is gedrukt. Deze coöperatie was al in 1887 opgericht met als doel de lagere klasse in Milaan van extra kleding en voedsel te voorzien. Volgens Wikipedia was deze liefdadigheidscoöperatie aanvankelijk succesvol maar zij werd in 1935 opgeheven. Deze kaart vertelt ons iets heel anders. Op 7 juli 1938 werden met deze verzendkaart goederen met een gewicht van 1550 gram en met een waarde aanduiding van 0 Lire gezonden naar een legeronderdeel in Giggica in het nieuw veroverde Ethiopië en in 1938 onderdeel van Africa Orientale Italiana (AOI). De kaart is gefrankeerd met 5 Lire roodfrankering. Dat was een tweedelig machinaal stempel. In het stempel staat de aanduiding primo parte. Het andere deel van de stempel zat waarschijnlijk op het verzendbewijs. Op de achterzijde geven de stempels aan dat het pakket op 2 augustus in Giggica is aangekomen en op 5 augustus bij de geadresseerde is bezorgd. Niks opgeheven, maar vol in bedrijf. Heel bijzonder!

OLTRE GIUBA

In 1925 kregen de Italianen na jarenlang diplomatiek getouwtrek bij de Engelsen een stukje van hun kolonie, dat mooi aansloot bij Italiaans Somalië. Dat was op 28 juni 1925. De volgende dag al was op de postkantoren een stroom van met OLTRE GIUBA overdrukte Italiaanse zegels voor dit nieuwe gebied beschikbaar: 15 gewone frankeerzegels, 10 portzegels, 13 pakket-paartjes en 6 zegels voor postwissels. Een kwestie van goede voorbereiding zullen we maar zeggen. Een paar dagen later werd de Italiaanse Lira officieel ingevoerd, zodat de zegels ook in de juiste valuta betaald konden worden. En nu komt het: precies een jaar later, op 1 juli 1926, werd Oltre Giuba een deel van Somalia Italiana. De zegels van Oltre Giuba bleven nog wel geldig tot 1 september 1926. Maar u zult begrijpen dat zegels met echte gebruiksstempels uiterst zeldzaam zijn om nog maar te zwijgen over niet-filatelistische, echt gelopen poststukken.

Ik zwijg natuurlijk niet over wat ik u wèl kan laten zien:

In al die jaren dat ik Italiaanse koloniën op brief verzamel ben ik slechts één maal een pakketkaart met pakkethalfjes van Oltre Giuba tegengekomen. Volgens mij is dit simpele strookje een unicum. Het gaat om deze strook als bewijs voor een zending uit hoofdstad Chisimaio op 20 mei 1926 naar Cadie S. Footwear te

Nairobi in Kenia. Het moet een aardig zware zending zijn geweest want in totaal werd er 22,60 Lire aan frankering uitgegeven.

Bij de opgeplakte pakkethalfjes zien we waarden van 5 centesimi tot 10 Lire. Sassone geeft geen noteringen op poststuk want deze zijn er volgens Sassone niet.

Verder heb ook nog ik een strookje, dat is afgescheurd van een postwissel, waarop we nog net kunnen zien dat ook deze met OLTRE GIUBA was overdrukt. Het gaat om een bedrag van 39 Lire verzonden naar iemand in Milaan. Op de strook zien we een 40c vaglia-zegel met de bekende overdruk OLTRE GIUBA. Dat was het wat Oltre Giuba betreft. Portzegels op brief heb ik nog nooit gezien en ik betwijfel of deze ooit zijn gebruikt.

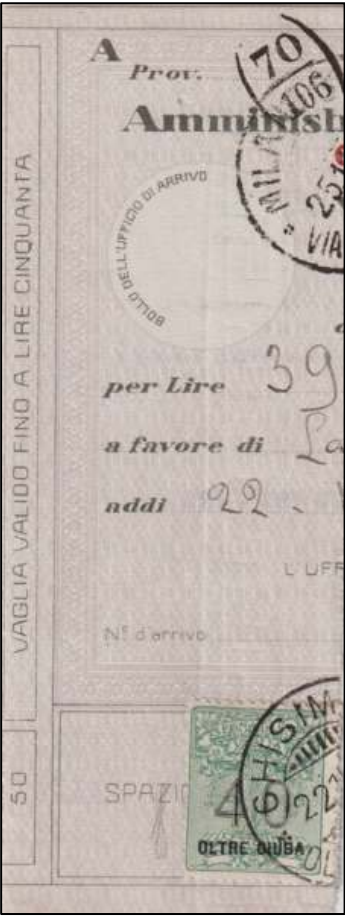
Somalia

Het back of de book-gedeelte van Somalia, is enorm uitgebreid door de vele tarief- en valutawijzigingen. Van 1917-1937 zijn er maar liefst 71 pakketzegels uitgegeven. Van 1906 tot 1934 64 portzegels. In 1924 12 vagliazegels. In al deze gevallen betreft het hier zegels die aanvankelijk voor Italië waren bestemd maar die speciaal voor de koloniën met de naam van Somalia, Somalia Italiana of Somalia Italiana Meridionale werden overdrukt.

Ik kan u na veel speuren een interessante brief laten zien, die in ons hoofdstuk thuishoort. In 1934 werden de nieuwe portzegels van Italië ook voor Somalia overdrukt. Via een Italiaanse antiek- en postzegelveiling kreeg ik dan eindelijk een in Somalia beportte brief in handen. Deze was in 1939 in Visome (Balluno) naar Antonio Bua, een officier-fotograaf op de militaire luchtmachtbasis bij Mogadiscio gestuurd en

gefrankeerd met een zegel van 25c. Dat was blijkbaar niet voldoende. Gelukkig maar, want de brief werd beport met 2 zegels van 5 en 20 centesimi port. Hij is nu een “diamant” van mijn verzameling. Het portzegeltje van 5c staat op brief in Sassone alleen al 1100 Euro.

In de tijd (1922-1926) dat in Somalia nog met het oude geld van het sultanaat Benadir werd gewerkt, waren ook vaglia-zegels met de overdruk Besa en Rupia in gebruik. Ik laat u zo'n postwissel zien met een zegel van 20 Besa.

Ik heb ook nog twee vaglia-documenten van dit gebied zonder zegel.

De eerste is uit Gabredarre, een onvindbaar vlekje in de Ogaden woestijn tussen Ethiopië en Somalia. Iemand had naar Rinaldo Rossi in Genua 50 Lire gezonden en daarvoor het ricevuta del vaglia bewijs nr 32 ontvangen. Let op de mooie en zeldzame stempels van dit dorpje met 50 (!) inwoners (en blijkbaar een postkantoor). Dan heb ik nog een vaglia-strookje uit Sasabanech, een belangrijk werkcentrum voor wegenbouwers van de firma Gondrand en oliemaatschappij AGIP. Vittorio Colbe zond de lieve som van 229 Lire (zijn maandsalaris?).

Ik heb ook nog twee pakketstrookjes. De eerste is een pakketlabel, gefrankeerd met 2 zegels van A.O.I. en 1 luchtpostzegel van Somalia voor een pakket uit hoofdstad Mogadiscio naar Rome.

De tweede is een label dat vastgeniet zat aan een pakje naar Rome en dat o.a. een frankeerzegel van 1,25 Lire van A.O.I. heeft.

Tenslotte laat ik u nog een geraffineerde vervalsing zien van een pakketstrookje met 4 pakkethalfjes. Het datum-stempel is 13.12.39 van GIMMA. Maar twee van de opgeplakte zegels, de 50c en de 2 Lire, werden pas in november 1940 in Somalia uitgegeven. Rara hoe kan dat? Tja, het ziet er allemaal heel echt uit. Als het echt zou zijn staat dat 50c. zegel gestempeld al 38.000 euro!

Libia

De parel in de Italiaanse kolonie-kroon van Italië. Sinds 1934 was Italo Balbo daar de grote baas. Hij nam zijn taken met grote energie waar. Bouwde de kustweg langs heel Noord-Afrika van Tunis naar Egypte. Zorgde mooie nieuwe dorpen met moskeeën voor de Libische inwoners en maakte van Tripoli een prachtige, moderne stad. Dikke maatjes met de Engelsen en Amerikanen, verachtte Hitler, weigerde Duits te spreken toen Göring op bezoek kwam en zette een bord “Joden welkom” bij zijn paleis toen hij in 1938 geacht werd ook in Libië de rassenwetten in te voeren. Helaas werd hij door zijn eigen luchtafweergeschut uit de lucht geschoten toen de oorlog op het continent al gaande was, maar in Afrika nog nauwelijks.

Zo zou hij het beslist niet leuk gevonden hebben dat ook in Libië de Hitler-Mussolinizegels in Tripoli verkocht zouden worden. Hij was een felle tegenstander van de besnorde dictator en noemde Mussolini de schoenpoetser van Hitler.

In Libië zijn de back of the book-zegels als volgt verdeeld: 3 verschillende Recapito Autorizzato-zegels plus 2 stuks, die pas verschenen pas verschenen toen de Italianen al uit Afrika waren weggejaagd. Dat was trouwens ook het geval bij een serietje van 11 portzegels uit 1942 dat nooit Libië heeft bereikt. Tot slot 26 pakketzegels en 24 portzegels en ook 3 zegels Servizio Commissioni.

Ik kan u slechts twee dingen laten zien maar ze zijn wel razend interessant!

Ik begin met een lievelingsstuk van mij.

Dat is een brief die op 10.8.1933 vanuit Zwitserland voor 25 rappen naar Libië is verstuurd. Daar werd de brief op 23.8.1933 wegens het post restante adres beport met twee overdrukke zegels: die van 20c en 5 c. Omdat de geadresseerde intussen verhuisd was naar Athene werd de boete kwijt gescholden en de zegels nogmaals afgestempeld, nu met een groot stempel ANNULLATO. Daarna werd de brief via Italië doorgestuurd naar Athene in Griekenland. Dat ging via Brindisi (stempel 14.9.1933) en dat ook nog eens gratis door de lucht aangezien

Aeroespresso net in die tijd een actie voerde voor vervoer per luchtpost. Dat is te zien aan het uiterst zeldzame 3-regelige reclamestempel Rispondete /per Post Aerea /Aero Espresso Italiana. Op de achterzijde staat tenslotte het luchtpoststempel 14.9.1933 Athene. Eind goed al goed!

Wat een service in die tijd! De brief zou vandaag de dag absoluut verloren zijn gegaan.

Dan heb ik twee post-wisselstrookjes, waarbij de 50c luchtpostwaarden als Vaglia-zegels dienden.

Tenslotte laat ik u nog een pakketstrookje zien met daarop de pakkethalfjes van 50c en 3 Lire. Die 50 centesimi is gedrukt in 1931 en heeft een duidelijk smallere naam LIBIA dan de 3 Lire uit 1927. Leuk dat ze nu samen op een stuk staan!

SLOT: Somalia AFIS

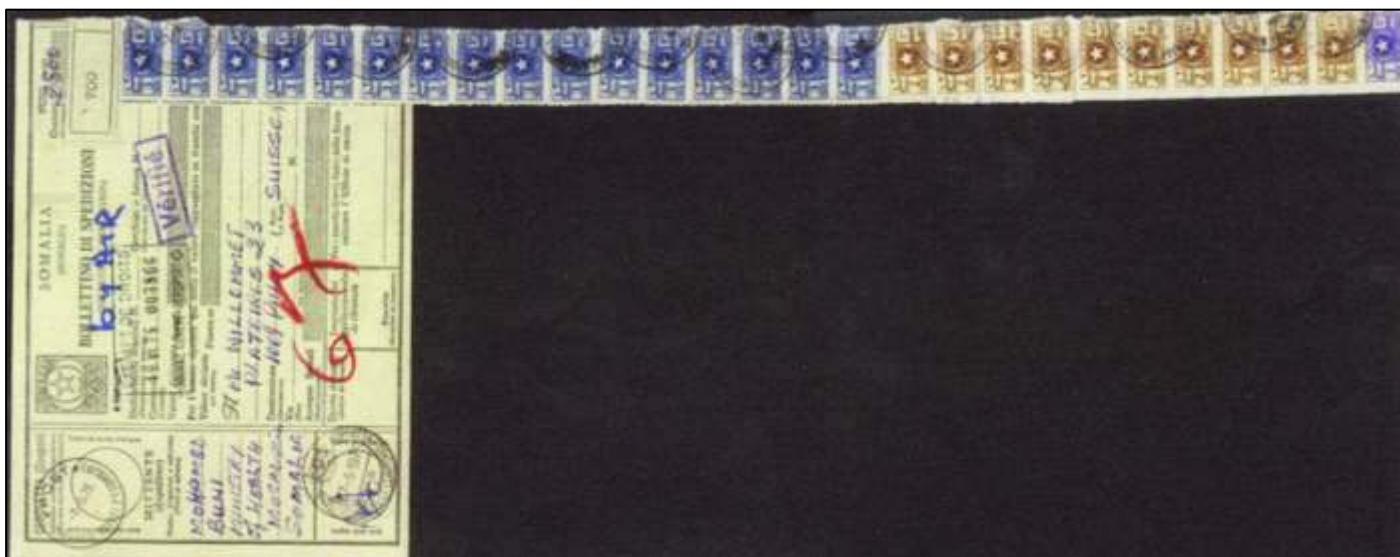
Ik besluit dit overzicht met Somalia AFIS.

Over het vroegere Somalia Italiana kreeg Italië in 1950 van de Verenigde Naties voor tien jaar het regentschap onder strenge voorwaarden, die inhielden dat het land na deze periode klaar moest zijn voor een zelfstandig en democratisch bestuur. Nou laat dat maar aan de Italianen over! Net als de Nederlanders in Indië dachten zij dat zij een beschavings-missie hadden te volbrengen.

In deze periode gaf Italië voor Somalia AFIS 72 meestal mooi ontworpen gewone postzegels uit, 56 luchtpostzegels en als back of the book 9 pakketpaartjes en 6 portzegels. De portzegels heb ik nog nooit op een echt gelopen brief gezien. Sassone geeft deze dan ook met een streepje aan. Ik heb wel een pakketstrookje uit die tijd, met waarden die eveneens met een streepje zijn aangeduid in Sassone. Maar dat is dan ook alles.

Deze pakketkaarten en pakketzegels zijn nog jaren lang in gebruik gebleven, ook geruime tijd na 1960, toen de Italianen van hun bestuurlijke functies werden ontheven. Als bewijs daarvan laat ik u een pakketkaart zien die in 1975 nog steeds werd gebruikt. In de jaren na 1960 had de inflatie in dat land zo hard toegeslagen dat de pakketzegels niet allemaal meer op de kaart konden worden geplakt. Als nood werden deze met een apart stuk papier aan de kaart gehecht. Een bijzonder slot aan een bijzonder verhaal!

Geen Corinthila meer in Amstelveen en in ons blad

Corinthila heeft haar kantoor in Amstelveen per 1 juni 2025 gesloten. Deze beslissing is genomen twaalf jaar na de aankoop van Wiggers de Vries, later opererend als Corinthila Veilingen.

Het besluit sloeg in als een bom, want Corinthila was onderdeel van een groot netwerk met veilinghuizen als Corinthila Zwitserland, Heinrich Köhler Duitsland, John Bull Hong Kong en H.R. Harmer USA.

De sluiting kwam totaal onverwacht, ook voor het personeel, dat slechts een dag eerder haar congé kreeg. Wel heb ik mij vaak afgevraagd hoe een bedrijf kan bestaan van maar 2 veilingen per jaar met voornamelijk Nederlands materiaal.

Het bedrijf plaatste regelmatig advertenties in Filatelie en ook op de achterzijde van ons blad. Wij hopen dat wij hiervoor ooit nog eens een vergoeding zullen ontvangen, maar veel hoop hebben wij hier niet op. Wij zijn in ieder geval blij dat de nalatenschap van onze oprichter Leo van der Meer onder onze supervisie normaal door deze firma is afgewerkt. Net op tijd lijkt mij!

ONZE VOLGENDE BIJEENKOMST

Wij zien U graag op zaterdag 27 september 2025 voor de eerste clubmeeting van dit jaar. Deze vindt, zoals gewoonlijk, plaats in Dorpshuis De Kern aan de Overtoom 15 in Castricum. De zaal gaat open om 11 uur. Stuur U, als U komt, even een berichtje naar Jan van Riel (rieldrissen@casema.nl), zodat U zorgeloos kunt aanschuiven voor de heerlijke lunch.

Italiaanse transportondernemingen en hun perfin.

Jan van Riel

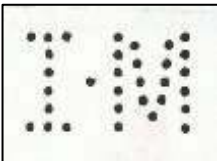
Dit artikel gaat over een aantal transportondernemingen die over en weer met elkaar verweven zijn door overnames en overerving.

Innocente Mangili geboren in Milaan richtte in 1816 een expeditiebedrijf op onder zijn eigen naam. Het bedrijf vervoerde goederen namens diverse textielbedrijven in Lombardije. In het begin van de 20^e eeuw werden de families Pirelli, Olivetti en Bonacossa aandeelhouders van Mangili, omdat Innocente Mangili al veel goederen voor hun bedrijven vervoerde.

Reclamefolder van Innocente Mangili

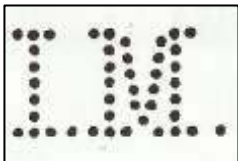
De eerste brief die ik hieronder laat zien is van de vestiging in Milaan gedateerd 16 september 1927 en voorzien van een postzegel van lire 1,25 met het perfin I.M. gebruikt van 1901 tot 1952. De perfin heeft respectievelijk 10 en 21 gaten met een punt in het midden.

De tweede brief is van de vestiging in Genua, gedateerd 4 maart 1930. Deze vestiging perforeerde van 1909 t/m 1935 met I.M. (7 en 25 gaten). De postzegel van 75 centesimi met het perfin werd

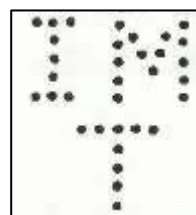
privé gebruikt en was voldoende gefrankeerd voor een prentbriefkaart naar Zwitserland. Vanaf 1937 tot 1951 perforeerde de vestiging in Genua met een andere perfin namelijk I.M.A. (Innocente Mangili Adriatica). De vestiging in Genua was de grootste met meer dan 200 werknemers, waar van de helft in de havens werkte als stuwadoor en douaneambtenaar.

De derde brief, gedateerd 3 augustus 1915 is van de vestiging in Napels. Deze vestiging perforeerde de postzegels vanaf 1911 tot 1935 met het perfin I.M. (11 en 31 gaten) De kaart is voorzien van een zegel van 2 centesimi en voldoende gefrankeerd voor drukwerk. In Rome werd door de postbode het bezorgerstempel nr. 139 aangebracht.

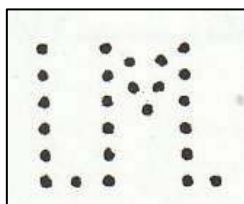

De vierde brief van het filiaal in Triëst is gedateerd 20 juni 1923 en voorzien van een postzegel van 30 centesimi met het perfin IM/T. Dit perfin werd gebruikt van 1916 t/m 1931. De T refereert naar Triëst. Dit filiaal gebruikte als enige een afwijkende perfin.

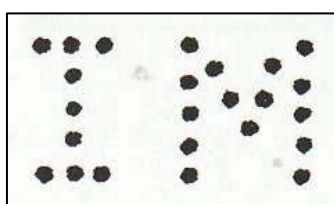

Verder waren er nog vestigingen in Gallarate met het I.M. perfin met 6 en 17 gaten aldaar gebruikt van 1937 t/m 1940 en

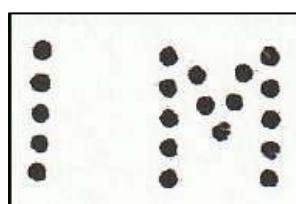
Busto Arsizio aldaar gebruikt van 1932 tot 1935 met 9 en 15 gaten, en in Prato tussen 1923 en 1952. De laatste vestiging had een IM perfin met 5 en 15 gaten. Helaas heb ik van de laatste drie geen brief kunnen vinden.

Gallarate

Busto Arsizio

Prato

Rond de 30er jaren van de twintigste eeuw werd het bedrijf overgenomen door Vincenzo Brigatti. Hij was al eigenaar van het transportbedrijf Adriatica uit Triëst. De Adriatica had ook een filiaal in Constantinopel. Na de overname had het bedrijf bijna een monopolie positie in het goederenvervoer in Italië. Brigatti veranderde de naam in "SAIMA", voluit Società Anonima Innocente Mangili Adriatica. Leopoldo Popper, een expediteur uit Bohemen die via Ierland naar Triëst was verhuisd was de oprichter van Adriatica. Deze Leopoldo heeft model gestaan voor Leopoldo Bloom, de hoofdpersoon uit het wereldberoemde boek Ulysses van James Joyce. Hij bracht toentertijd de firma's Carlo Bruna en Schenker & Co. binnen in Adriatica en begon de postzegels in zijn correspondentie te perforeren met de letters "A.S.A.G", voluit: Adriatica Speditions Aktien Gesellschaft. Deze perforatie is gebruikt van 1921 t/m 1950. In 1976 trad Alvise di Canossa toe tot het bedrijf, nadat hij getrouwd was met Margherita Brigatti. Zij was een van de grootaandeelhouders en een nicht van Vincenzo Brigatti.

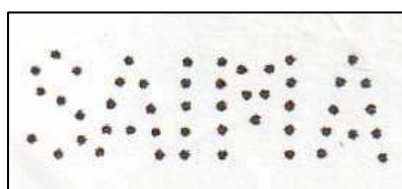
De brief hiernaast is gedateerd 2 juli 1925 en voorzien van het bovengenoemde perfin. De frankering van 20 centisimi was voldoende voor drukwerk naar Amsterdam.

Verder over de SAIMA; zij gebruikten niet alleen paard- en wagen maar hadden in de jaren 1920 al speciale voertuigen voor verhuizingen en machines en andere grote zaken die gebruikt werden bij tentoonstellingen en evenementen. Zelfs vracht met een gewicht van tientallen tonnen konden worden verwerkt, waarvoor ze speciale brugkranen hadden.

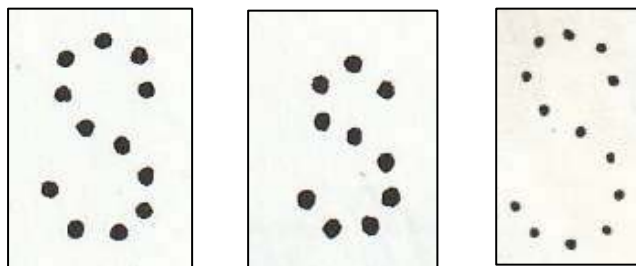

Het perfin SAIMA werd gebruikt van 1940 t/m 1942 door de vestiging in Monza. Hiernaast de brief welke verstuurd is op 8 mei 1941 voorzien van een Lira waarvan de helft luchtpostrecht naar het veldhospitaal 824 welke op Corfu gelegen was.

Innocente Mangili Adriatica begon zijn post te voorzien van postzegels met een S perfin. vanaf 1952 tot 1971 in de vestigingen van Genua en Milaan met 12 gaten. Het kantoor in Prato nam het

nieuwe perfin ook over maar dan met 10 gaten. Vanuit de vestiging in Rome is de afgebeelde brief naar Ponte Chiasso verstuurd door de S.A.I.M.A.

op 6 november 1952 met postzegels voorzien van een grotere S perfin van het verzekeringsbedrijf SUN Insurance Office. De brief is correct gefrankeerd met 25 lire.

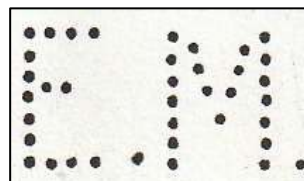
Dan was er ook nog het bedrijf van Sebastiano Elefante & C. uit Napels. Dit was een scheepvaarthuis actief in regio's Campanië en Basilicata. Het bedrijf perforeerde zijn postzegels vanaf 1910 met de letters S.E.C. In het begin bestond de C uit 11 gaten. In 1914 werd een nieuwe perfin gebruikt met wat

grotere gaten en een C met 12 gaten. Deze perfin is bekend tot 1929. Zie bijgaande kaart d.d.23 juni 1927 naar Bari.

Het bedrijf sloot zich rond 1927 aan bij Innocente Mangili, wijzigde zijn naam toen in Elefante -Mangili S.A. en ging zijn postzegels toen van de perfin E.M. voorzien. Deze perfin is bekend van 1931 tot 1934. Hiernaast te zien op de brief naar Londen d.d.17 februari 1934, correct gefrankeerd met 1,25lire.

In 1993 nam de SAIMA de oude rederij van Avandero over en wijzigde zijn naam toen in SAIMA-Avandero SpA. In die tijd werd er geen gebruik meer gemaakt van perfin's, maar van roodfrankeringen.

In 2016 werd SAIMA-Avandero overgenomen door het Deense logistieke concern D.S.V. en daarmee kwam er een einde aan dit bedrijf.

Bronnen: Internet
Posters: Wikipedia en Google.
Brieven en kaarten uit eigen collectie.
Catalogo dei Perfin's D'Italia door J.J.C. van Riel.

BIJ HET OVERLIJDEN VAN ALEC BREUNESSE

Met grote droefenis schrijf ik u het volgende bericht:

Op 24 juni is totaal onverwacht ons jongste lid Alec Breunesse op 53-jarige leeftijd aan een hartstilstand overleden. Dit is als een mokerslag aangekomen bij zijn familie en vrienden en zeker ook bij onze vereniging. Alec was lid vanaf de oprichting van onze club in 1997. Hij was een trouwe bezoeker van onze bijeenkomsten en tevens een enthousiaste deelnemer aan onze veilingen. Alec was heel erg betrokken bij het wel en wee van Filitalia en nog een paar dagen voor zijn overlijden hebben wij samen hard gewerkt aan een plan om nieuwe leden voor onze vereniging te werven. Ook toonde hij zich bereid om te zijner tijd tot het bestuur toe te treden. Hier is nu een abrupt einde aan gekomen en het bestuur zal nu zonder zijn inbreng aan de toekomstplannen verder moeten werken.

Een paar weken voor zijn heengaan overleed zijn door Alec zeer geliefde moeder. Dat heeft hem diep getroffen en het is mogelijk van grote invloed geweest op zijn acute hartproblemen. Hij is bijgezet in het graf van zijn moeder. Bij de begrafenisplechtigheid waren bestuursleden en enkele leden, die hem goed hebben gekend, aanwezig.

Wij zullen zijn inzet en liefde voor Filitalia enorm missen en wensen zijn partner, vrienden en familie heel veel sterkte bij het verwerken van dit verdriet.

Hij ruste in vrede.

Vincent Prange

INTERI POSTALE (deel 10) – Interi in de koloniën

Theo Admiraal

Ook in de Afrikaanse koloniën werden Interi Postali gebruikt. Er bestaan eigenlijk drie soorten Interi Postali. Allereerst waren er de Italiaanse Interi met een opdruk van de betreffende kolonie. Daarnaast werden er ook Interi die specifiek waren gemaakt voor en door de kolonie. Als laatste werden, zeker in de beginjaren ‘gewone’ Italiaanse Interi gebruikt, die herkenbaar waren door een dagstempel van de kolonie. Zoals Vincent op pagina 3 van dit nummer al schrijft, vormt **EGEO** formeel geen deel van de koloniën, maar wordt het als zodanig hier filatelistisch wel onder geschaard. Voor de Egeïsche eilanden zijn nooit Italiaanse kaarten met landenopdruk verschenen. In 1936 verscheen een Cartolina Postale met als zegel opdruk het Maltezer Kruis.

Voor 1936 werden reguliere Italiaanse Cartoline Postali gebruikt. Deze kaart werd op Rhodos afgestempeld.

Deze kaart bestaat niet alleen met een afbeelding van Rhodos (Rodi), maar ook voor Leros (Lero) en Cos (Coo).

Gelopen kaarten van de koloniën zijn moeilijk te vinden en het merendeel van de kaarten werd verstuurd naar het moederland Italië. De eerste Cartolina Postale in **ERITREA** werd uitgegeven in 1893. Tot 1917 werden de kaarten voorzien van de opdruk Colonia Eritrea. Daarna volstond de opdruk Eritrea. Naast Cartoline en Biglietti Postali werden er ook Vaglie en Bollettini per Pacchi Postali uitgegeven. Weet, dat er binnen het koninkrijk een uniform posttarief bestond. Voor een brief van Milaan naar Rome betaalde je net zoveel porto als voor een brief van Milaan naar bijvoorbeeld Asmara.

Er waren in 1895 al kaarten met de opdruk Colonia Eritrea, maar toch werd er een 'gewone' kaart gebruikt. Deze kaart werd op 7 maart 1895 afgestempeld in Keren in Eritrea en op 26 maart van dat jaar afgeleverd in Lugo.

Deze kaart met de opdruk Colonia Eritrea werd op 15 september 1901 in Asmara, hoofdstad van Eritrea op de bus gedaan met bestemming Rome.

Deze kaart met aangehecht betaald antwoord deel heeft onder het zegel de opdruk Eritrea. Het werd in 1935 verzonden vanuit de havenstad Massawa in Eritrea naar Candelo in de provincie Biella. De toevoeging Vercelli maakte het de postbode alleen maar onnodig ingewikkeld.

Er werd ook een aantal Biglietti Postali uitgegeven met de Eritrea opdruk. Dit postblad met bestemming Cairo werd op 14 mei 1897 afgestempeld in Massawa in Eritrea en kreeg een doorvoerstempel in Suez op 19 mei 1897. Het aankomst stempel in Cairo is niet leesbaar omdat de zegels waar dat op stond door filatelistische onverlaten zijn verwijderd.

OLTRE GIUBA bestond maar een jaar. In 1925 werden de Cartolina Postale van 30c, plus de 30c met *Risposta Pagata* uitgegeven. Echt gelopen kaarten zijn heel zeldzaam. Achter het exemplaar hier afgebeeld hangt de voorgefrankeerde antwoordkaart. Deze kaart die dus in 1925 werd uitgegeven in Oltre Giuba heeft de jaaraanduiding 22 van het Italiaanse origineel. In 1922 was het tarief 30c en in 1925 was dat 40c. De gebruikers van deze kaart hadden dus een mazzeltje.

Van 1911 tot 1943 was Libië een Italiaanse kolonie. De kolonie bestond uit twee provincies, Cirenaica met Benghazi als hoofdstad en Tripolitania met Tripoli als hoofdstad. Ondanks het feit dat de postzegels van deze twee gebiedsdelen van 1923 tot 1934 werden voorzien van de opdruk Cirenaica en Tripolitania bleven de cartoline postali en de biglietti postali de opdruk **LIBIA** houden. Alleen de Bollettini Pacchi Postali en de Carte Vaglie kregen in die periode ook de opdruk Cirenaica en Tripolitania in plaats van Libia.

Zelfs in 1916 werden de Cartoline Postali van Italië nog gebruikt in de koloniën. Deze kaart werd op 22 maart 1916 verstuurd van Tripoli naar Milaan.

Deze kaart had, zoals de meeste kaarten, de Libia opdruk onder het zegel. De kaart werd afgestempeld op 10 mei 1937 met het gelegenheidstempel van de 11^e beurs van Tripoli. De meeste zegels uit de jaren 30 werden uitgegeven ter ere van deze beurs, die jaarlijks werd gehouden, samen met de Grand Prix van Tripoli.

Op deze kaart stond de Libië opdruk in rood boven het wapenschild. De kaart betreft een betaald antwoorddeel (risposta) en werd op 21 maart 1929 verstuurd van Benghazi naar Viterbo. Voor binnenlands gebruik buiten het eigen postdistrict bedroeg het tarief 30c.

Deze biglietto postale met opdruk Libia werd op 8 januari 1938 verstuurd van Tagiura in Tripolitania naar San Benedetto Po in de provincie Mantova.

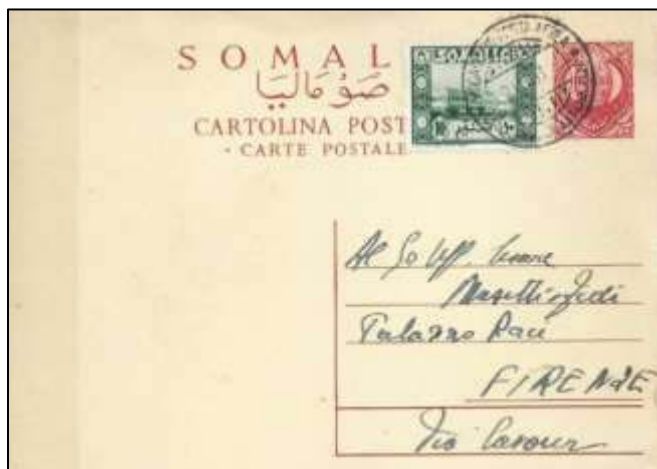

Na de verovering van Ethiopië in 1936 werden de Oost-Afrikaanse koloniën samengevoegd tot **Africa Orientale Italiana**. De nieuwe kolonie was een kort leven beschoren. In 1941 werd het bezet door Britse troepen en na het tekenen van het vredesverdrag in 1947 raakte Italië al haar koloniën kwijt. Naast een 60-tal zegels werd er, voor militair gebruik, ook een Cartolina Postale uitgegeven.

Mooie, echt gelopen kaarten van **SOMALIA** zijn ook moeilijk te vinden. De eerste Cartolina Postale werd in 1923 uitgegeven. De kaarten waren voorzien van de opdruk Somalia Italiana. De meeste kaarten werden uitgegeven met de originele Italiaanse waarde, met uitzondering van de Leoni uitgaven uit 1923, waarbij 10c werd overschreven door 13 Besa en de 15c door 18 Besa. Na de bezetting van Somalia door Britse troepen stond het land van 1950 tot 1960 onder voogdij van Italië. Dit was door de Algemene Vergadering van de VN besloten ter voorbereiding van de zelfstandigheid van het land. De benaming van deze periode was AFIS, Amministrazione Fiduciaria Italiana della Somalia.

In 1932 werd deze cartolina postale met opdruk Somalia Italiana in gebruik genomen. Deze kaart reisde van Merca in Somalia Italiana naar Rome. Helaas is het stempel niet leesbaar.

Er werden twee AFIS kaarten uitgegeven met waarden van 10c (groen) en 35c (rood). Op deze kaart werd 10c bijgeplakt en de kaart werd op 21 juni 1953 verstuurd van Mogadishu naar Florence.

Deze biglietto postale met opdruk Somalia Italiana werd in 1911 in gebruik genomen. Van het Italiaanse origineel bestonden 10 verschillende versies. Voor de postbrief van Somalia werd alleen de versie met het jaar 09 gebruikt.

Deze vaglia met een zegel van 40c met opdruk van 1 rupie werd op 22 april 1922 uitgegeven in Mogadishu en op 4 juni geïnd in Milaan.

ADRESSEN FILITALIA - www.filitalia.nl

voorzitter
redacteur
veilingmeester
Vincent Prange
06-53313000
filitalia@upcmail.nl

penningmeester
R.J. de Neree tot Babberich
023-5247830
deneree@planet.nl

vice-voorzitter
rondzendleider
Jan van Riel
0251-655778
rieldrissen@casema.nl

lay-out clubblad
Theo Admiraal
admiraal.tram@gmail.com

secretaris / ledenadministratie
Vacature

webmaster
Joost van Riel